

Şirket tarafından, çiftçilerden yapılan pekmez alımlarında gelir vergisi tevkifatı yapıp yapılmayacağı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	66491453-001-3
Tarih	25.02.2013

T.C.

KIRŞEHİR VALİLİĞİ

Defterdarlık Gelir Müdürlüğü

Sayı : 66491453-001-3

25/02/2013

Konu : Tevkifat

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, şirketiniz tarafından, çiftçilerden yapılan pekmez alımlarında gelir vergisi tevkifatı yapıp yapılmayacağı hususunda bilgi talep edilmekte olup, konuya ilişkin görüşümüz aşağıda açıklanmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinde;"Kamu idare ve müesseseleri, iktisadi kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadi işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar." hükmü yer almaktadır.

Aynı maddenin 11 numaralı bendinde de vergi tevkifatı yapmakla yükümlü kişi, kurum ve kuruluşlarca çiftçilerden satın alınan zirai mahsuller ve hizmetler için yapılan ödemelerden tevkifat yapılacağı belirtilmiş ve bu tevkifat oranları, hayvanlar ve bunların mahsulleri ile kara ve su avcılığı mahsulleri için ticaret borsalarında tescil ettirilerek satın alınanlarda % 1, bunun dışında kalanlarda % 2, diğer zirai mahsuller için ticaret borsalarında tescil ettirilerek satın alınanlarda % 2, bunun dışında kalanlarda % 4 olarak belirlenmiştir.

Diğer taraftan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 11 inci maddesi, tevkif yoluyla ödenen vergilerde müteselsil sorumluluk esasını getirmiştir. Söz konusu maddede, mal alım ve satımı ve hizmet ifası dolayısıyla vergi kesintisi yapmak ve vergi dairesine yatırmak zorunda olanların, bu yükümlülüklerini yerine getirmemeleri halinde bu kişilerle birlikte verginin ödenmemesinden, alım satım taraf olanların tümünün müteselsilen sorumlu olacakları belirtilmiştir.

Konuyla ilgili yayımlanan 164 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile zirai ürünlerin alımında yapılacak gelir vergisi tevkifatı ve müteselsil sorumluluk konusunda gerekli açıklamalar yapılmıştır.

Aynı Tebliğin dördüncü bölümünde; borsada tescil ettirilerek çiftçilerden satın alınan zirai ürün bedelleri üzerinden tevkif edilerek vergi dairelerine ödenmesi gereken vergiden borsalar, yöneticileri ve zirai ürünü satın alanların müteselsilen sorumlu olacakları belirtilmiştir.

Ayrıca, 185 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde, ticaret borsalarının kotasyon listesine dahil olan ürünlerden hangilerinin alım-satımında gelir vergisi tevkifatı yapılması gerektiği ve listeye tabi olmayan ürünlerin ticaret borsalarına tescilinde bu ürün bedelleri üzerinden indirimli oranda tevkifat yapılıp yapılmayacağı konularında ayrıntılı açıklamalara yer verilmiş olup, bu Tebliğin ekinde yer alan "Ticaret Borsalarına Kote Edilen Maddeler"in yer aldığı listede pekmeze ticaret borsalarına tescil ettirilmesi zorunlu olan ürünler arasında yer verilmemiştir.

Anılan Tebliğin "4.Ticaret Borsalarının Kotasyon Listesinde Yer Almayan Zirai Ürün (işlenmiş olanlar dahil) Bedelleri Üzerinden Yapılacak Gelir Vergisi Tevkifatı" başlıklı bölümünde; "Bu hükme göre, borsa kotasyon listesine dahil olmayan zirai ürünlerin (işlenmiş olanlar dahil), alım-satım işleminin de isteğe bağlı olarak ticaret borsalarında tescil edilmesi mümkün bulunmaktadır.

Öte yandan, ek listede yer alan ürünler sadece ticaret borsalarının kotasyon listesine dahil olan ürünlerdir. Bu listede yer almayan zirai (işlenmiş olanlar dahil) ürünlerin bedelleri üzerinden de 164 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği hükümlerine göre gelir vergisi tevkifatı yapılacak ve müteselsil sorumluluk uygulaması devam edecektir." açıklamalarına yer verilmiştir.

Bu çerçevede; listede yer alan ürünler, kotasyona tabi sınırlı bazı ürünleri ihtiva ettiğinden, pekmezin borsa kotasyon listesine dahil olmaması, bu ürün bedelleri üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapılmasını engellemeyecektir. Ancak, borsa kotasyon listesine dahil olmayan ürünlerin alım-satımını

yapan mükelleflerin isteğine bağılı olarak söz konusu ürünü ticaret borsalarına tescil ettirmeleri de mümkün bulunmaktadır.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalara göre, 185 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde yer alan açıklamalar çerçevesinde, işlenmiş zirai ürünün (pekmez) şirketiniz tarafından çiftçiden alınması esnasında alım bedeli üzerinden 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin (11) numaralı bendi gereğince tevkifat yapılması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026